

Dñica prima post Epiphanie

de diabolo clamate latrones latrones. Nota 3 illos q̄ nesciūt aliud dicere nisi diabolus noian- do. **D**avid ps. xxxix. **D**ñs vir cuius est nomē dñi spes eius. nō dicit nomē diaboli. **T**er- tia questio sup hoc. **S**pūs sanct⁹ descēdit sic co- lumba in ipsum. **Q**uare hoc qz certū est qz chri- stus in q̄tum homo ab instanti sue p̄ceptōis re- cepit sanctū sp̄m. et nūq̄ ab ipso recessit. **E**sa. lxi. et **L**u. iij. **S**pūs dñi sup me eo qz vixerit me. s. p̄ gratiā in p̄ceptōe. **R**ñsio qz spūs sanct⁹ descē- dit sicut colūba in ipsum. non ac si iam prius nō habuisset vel nō fuisset in eo. nec vt sibi p̄ferret tunc nouam gratiam. sicut venit apl̄s in die p̄- secosles **A**ct. ij. et **L**u. i. supuenit in virginē ma- riam. **S**ed ad ostendendū nobis qz spūs sanctus descendit in illo q̄ baptizaf. et ibi recipit habitā- tionē tanq̄ in pprio templo. **C**ū quilibet añ ba- ptisimū saltem nec habitu nec voto sit habitā- tio demonū. ideo baptizandi exorcizant ad ex- pellendos de ipsis demones. **M**oralit̄ ex q̄ spūs sanctus semel recipit habitātionē in creatu- ra nūq̄ recedit ab ipsa nisi irreuerentiā sibi ex- hibeat p̄ pctm̄ mortale. quia pp̄ veniale nō re- cedit. **S**ed qm̄ homo peccat mortalit̄ tūc expel- lit a se spūs sanctū et introducit diabolū. **Q**ūlis nūria expellere regem et introducere ribaldum lenonem. **I**deo dicit scriptura. **M**elius erat il- lis non cognoscere viam iusticie q̄ post agnitio- nem retrosum p̄uerti. ab eo qd̄ illis tradita est sancto mādato. **C**ontingit illud veri prouerbij **C**anis reuersus ad suū vomitū. et sus lota i vo- lutabro luti. ij. **P**e. ij. **I**deo instruēdi sunt pue- ri et nutriendi ne dent p̄geriū spūs sancto q̄ habi- tat in ipsis. dic quō pentes debent informare fi- lios. **Q**uarta questio sup hoc. **V**ox d̄ celo facta est. **H**ic est filius meus dilectus in q̄ mihi complacui. **Q**uerit̄ quare hec vox facta est. qz certum est in christus non incepit tunc esse filius dei. quia christ⁹ eternalit̄ est filius dei. **A**uctas. **D**icit dñs ad me filius meus es tu ego hodie ge- nui te. ps. ij. **N**ota cum dicit hodie. hic sunt plures dies ex interpositiōe noctis. qz si sol sta- ret semp supra nos non esset nisi vna dies. sic in celo nūq̄ est ibi nox. quia deus semp inuari a- bilis illuminat **A**poē. xxj. **C**iuitas illa nō eget so- le neqz luna. vt luceant in ea. nam claritas dei il- luminabit eam. et lucerna eius est agnus. cū er- go dicitur. hodie genui te. i. in eternitate. quare ergo venit illa vox. **R**ñsio qz illa vox non vēit p̄pter christū sed p̄pter nos. **A**d ostendendū qz i baptismo efficiamur filij dei. qm̄ sicut vir de vxo re sua generat filios et filias legitimos. sic et chri- stus de ecclesia spōsa sua. **S**emen est vbum dei **L**u. viij. **I**o christiāi oēs sum⁹ filij dei regi chri- sti et regine. s. ecclesie. **S**ecus añ baptismū. s. p̄ baptismū pentes debent se reputare nutrices fi- lij regis christi. i. vd **T**imoth. ij. **S**aluabit autē

mulier p̄ filioz generationē. i. nutritionē. si per- māserit in fide et dilectiōe et sanctificatiōe. **I**o io- han. **V**idete q̄lem charitatē dedit nob de⁹ pat̄ vt filij dei noiemur et sim⁹. i. **J**oh. iij. **M**oralit̄ instruimur qz sicut filij regi nō vadūt ad lu- panar nec ad tabnas nec ad loca vbi ludif ad ta- pillos. **S**ic nec christiani alias degenerāt nec p̄sequunt hereditatē p̄adyfi. **Q**uinta q̄o sup hoc qd̄ d̄. **E**t apti sunt celi. **Q**uerit̄ q̄re h. qz christo semp fuerūt celi apti. **D**ia nuda et ap- ta sunt oculis ei⁹ ad **H**eb. iij. **R**ñsio qz nō pp̄ ipsum fuerūt celi apti. sed ad ostendendū qz celi apiunt illis q̄ nouit̄ baptizant. **S**ecus añ aduē- tum christi. qz vltra. v. milia annos celi fuerunt clausi generi hūano. **E**cclēsia. p̄adyfi porta per- eam cūctis clausa ē. et p̄ mariā virginē itez pa- tefacta ē. **I**o puerij q̄ decedūt post baptismū anteq̄ peccēt mortalit̄. statim euolant via recta ad p̄adysum. et statim inueniēt celi aptū. de q̄- bus dicit christ⁹ portarijs p̄adyfi. **S**inite puulos venire ad me. talij enim est regnū celoz **M**atth. xix. **H**ic erroze mulierū dicentiū qz p̄mo tran- seūt purgatorij pp̄ dolores m̄ris. **E**zech. j. **C**ū eses i medio captiuoz iuxta fluuium cobar apti sunt celi. **C**obar d̄ baptizaf. **M**oralit̄ instruimur ne plozetis p̄ talib⁹ filijs qm̄ decedūt s̄ debet gaudē. ac si rex faceret filij v̄m vnū d̄ curia sua. **S**ed flendi sunt filij adulti ribaldi. **A**pl̄s. i. ad **T**hessal. iij. **N**olum⁹ vos iurare de dormiētib⁹. i. innocēt̄ q̄scētib⁹ vt nō p̄tri- stemini sicut ceteri q̄ spem non habent. scilicet re- surrectionis. **Q**uarta. **D**ñica. j. post epiphanie. **S**ermo. j.

Quediderunt in
eum discipuli ei⁹ **J**oh. ij. et in euange- lio hodierno. **S**ctā m̄ ecclesia facit mētionē de illis nuptijs in q̄b⁹ fuit dñs n̄ iesus christ⁹ et ei⁹ b̄ndicta m̄ vgo maria et aliq̄ apl̄i et discipuli. **I**n sancto euāgelio ostendūt et decla- rant nob tria. de q̄b⁹ poterim⁹ recipe p̄ nobis materiā bone instructiōis. **P**rimo oñdit in vir- gine maria mia m̄nalis. **S**ecdo in christo poten- tia diuinalis. **T**ertio in apl̄is credētia virtual. **D**e tertio dicit the. **C**rediderūt in eū. **D**i- co p̄mo qz in sancto euāgelio oñdit de v̄gie ma- ria ei⁹ mia m̄nalis. **I**am videt̄ quō m̄res sunt misericordes erga filios. qz cū filij aliq̄m non pe- tant ea q̄b⁹ indigēt bona m̄ dat. **T**alis est v̄go maria erga suos deuotos filios. q̄s sp̄ oculis ap- tis respicit. et si indigēt aliq̄ dat. **I**o ecclesia dicit. **M**aria m̄ gr̄e m̄ mie. **M**̄ gr̄e. s. filijs. mā mie. s. pctōibus. tu nos ab hoste p̄tege in hora mortis suscipe. **H**ec mia m̄nalis v̄ginis marie oñdit in euāgelio cū dicit̄. **N**uptie facte sunt in chana galilee et erat m̄ iesu ibi. **U**ocat⁹ est autē iesus et discipuli eius ad nuptias. et deficiente

vino dixit mat̄ iesu ad eū. Vinū nō hnt. **¶** Nota chana est quedā villa pua sita in puincia galilee. Et sp̄sus cū pentib⁹ venit ad virginē mariam q̄ tūc erat. xl. v. ānoz. It̄ ab oib⁹ reputabā sancta. **¶** Iō sp̄sus ⁊ amici eiu⁹ reputabāt se beatos si ipsa esset in nuptijs eoz ⁊ iuerūt ad eam q̄ pmisit eis venire. sed q̄ nō essent ibi dissolutiones nec supfluitates ⁊c. ⁊ de p̄silio virginis inuitabant chastū qui p̄dicabat ibi ppe q̄ fuit etiaz ibi cū discipulis eiu⁹. **¶** Bñdicte nuptie ⁊ nobiliores mūdi qz nunq̄ in mūdo fuerūt similes. **¶** Moralit̄ dic quō in nuptijs que sūt mō in mūdo non est chris̄t⁹ nec virgo maria nec discipuli chris̄ti. sed demōes. p̄p̄ peccata q̄ ibi p̄currunt scz septē peccata mortalia. **¶** Primo in nuptijs p̄currit pctm̄ supbie in ornamentis ⁊ vanitatibus ⁊c. iō nō venit ibi chris̄t⁹ sed leuiathā qui ē rex supboz. Job. xli. Leuiathā ip̄ se est rex sup oēs filios supbie. **¶** Secūdo p̄currit pctm̄ auaricie. qz p̄p̄ expensas q̄s faciūt excessiuas expendunt dotē ⁊c. **¶** Iō opozz vos facere vsuras furtā retentiōes ⁊c. p̄p̄ hoc nō venit chris̄t⁹ s̄ māmona. Mat. vj. **¶** Tertiu⁹ pctm̄ est luxurie. qz intrat p̄ omnes sensus corpales p̄ oculos respiciendo mulieres pictas ⁊c. **¶** Per aures audiēdo cantatiōes inhonestas. p̄ nares sentiēdo odores de musco ⁊c. iō nō venit chris̄t⁹ sed demon noie asmodeus qui occiderat. vij. viros. s. sare. de q̄ Tob. iij. **¶** Quarto pctm̄ inuidie qm̄ vidēt alios melius indutos ⁊ mulieres meli⁹ ornatas. **¶** Ite inuidia de loco sedendi honorabiliori. iō nō est ibi chris̄t⁹ sed demon q̄ vocat̄ beelzebub Lu. j. **¶** Quinto pctm̄ gulae ⁊c. iō venit ibi belphegor ⁊c. ps. cv. **¶** Initiati sunt belphegor ⁊c. **¶** Sexto pctm̄ ire. qz veniūt ⁊ p̄surgūt ibi rixe ⁊ indignatiōes de nihilo. **¶** Sic exempluz del sancto hoie q̄ vidit luciferū sedentiē in cathedra ad quem veniebāt demōes dando compotū de malis que fecerūt ⁊c. iō nō vēit ibi chris̄t⁹ sed baalberith iudiciū. It̄. **¶** Septimo pctm̄ accidie. qz dūmittūt opa sp̄ualia. iō nō est ibi chris̄t⁹ sed astaroth. j. Regū. vij. **¶** Et iō qz nuptie v̄re hnt malū inuituz p̄p̄ hoc diabolus ponit ibi disturbū guerram diuisionem ⁊c. **¶** Si vultis q̄ vt i v̄ris nuptijs sit chris̄t⁹ faciatis sicut fecit ille sanct⁹ tobias de q̄ dicit scriptura sanera. **¶** Accesserūt ad puimuz. s̄ cū timore dñi nuptiarū puimū exercebāt Tob. ix. **¶** Et qz tales fuerūt iste nuptie i chana galilee. iō fuit ibi chris̄t⁹ virgo maria ⁊ discipuli ei⁹. **¶** Et in medio p̄adū vinū eis defecit. qd̄ sentiēs virgo maria dixit infra se. **¶** Q̄ isti p̄fundē in p̄ntia filij mei. ⁊ sciēs virgo q̄ filius eius erat verus deus ⁊ hō. sciēs suā potentia. qz p̄uerterat v̄xorem loth in statuā salis. ⁊ aq̄s egypti in sanguinem. ⁊ virgam in serpentem. sciēs qz poterat p̄uere aquā in vinū. dixit tanq̄ vero deo filio suo corā q̄ sedebat in mēsa. **¶** Vinū nō habent

¶ Hnt chris̄t⁹. qd̄ tibi ⁊ mibi mulier. q. d. quid ad nos. qz hoc p̄inet ad sp̄sū. in expectet qz nō dum venit hora. **¶** Nota diuinitatē volūtatum virgo maria desiderabat vt faceret miraculum anteq̄ defect⁹ vini cognosceret ne sp̄sus p̄funderet. p̄ oppositū chris̄t⁹ volebat vt aū defectus ab oib⁹ cognosceret. vt in hoc miraculo honor dei manifestaret. q̄libz ipsoz habebat sanctā intentionē. tūc virgo vocatis ministris dixit eis. **¶** Q̄d̄cūqz dixerit vob sup. filius me⁹ facite. s. sine p̄dictione. **¶** Moralit̄ patet h̄ mīa m̄nal virginis marie. qz nō legit̄ q̄ aliq̄s ipsam rogasset qz rogaret filiū vt p̄uideret de vino. sed ipsa habuit cor piū ⁊ dulce ⁊ bñ expedit nob. **¶** Et ergo magis subueniet nob si ipsam inuocauerim⁹ deuote ⁊ veniet ad nos ⁊ domos n̄ras si ipsam deuote salutauerim⁹ di. sibi **¶** Ave maria. hūiliter genib⁹ flexis. **¶** Nota miraculum de illo pessimo pctōre q̄ nullū bonū faciebat nisi qz deuote virginem mariā salutabat. **¶** Accidit qz cito obijret si ne p̄fessioe ⁊ statim fuerūt ibi demōes vt accipere eius aiaz. sed angelus bon⁹ ipsam defendit. eo qz erat deuor⁹ virgini marie. **¶** Dic quō iuerūt ad iudiciū ⁊ posit⁹ fuit in statera. ⁊ cū pctā magi ponderaret̄ q̄ bona. virgo maria posuit manuz in statera. ⁊ oēs demōes ex alia parte. sed virgo maria obtinuit vt aia rediret ad suū corpus ⁊c. **¶** **¶** Iō di. ecclesia **¶** Mōstra te esse m̄rem sumat p̄ te p̄cē ⁊c. **¶** **¶** Secūdo in sancto euāgelio oñdit̄ d̄ chris̄to potētia diuinal̄ q̄ oñdit̄ opib⁹ miraculosis. **¶** Videbāt enī corpus sicut ⁊ in ei⁹ natiuitate. sed nō videbāt diuinitatē quā debebāt credere per miracula q̄ faciebat q̄ nō poterāt fieri nisi a deo. **¶** Iō dicebat ipse iudeis. **¶** Si mibi nō vultis credere opib⁹ credite. **¶** Opa enī que facio testimoniu⁹ phibēt de me Job. v. **¶** Nec potētia diuinal̄ ostēditur in euāgelio hodierno vbi d̄z. qz erāt ibi. s. in nuptijs illis lapidee hydrie sex s̄m purificationis iudeoz. **¶** Et vocatis iesus ministris dixit eis **¶** Implete hydrias aq̄. ⁊ impleuerūt eas vsqz ad summū. ⁊ steterūt corā iesu sicut filius corā. p̄re. q̄ dicit. ego nō peto carnē sed iam habeo panem ita illi expectabāt corā chris̄to vt faceret miraculum. **¶** Quib⁹ dixit chris̄tus. **¶** Haurite nūc ⁊ ferte architriclino. ⁊ tulerūt amphoras plenas optimo vino ex aq̄ facto. **¶** Nunq̄ tale vinū natura p̄duxit. qz illud qd̄ faciebat chris̄t⁹ p̄ miraculum erat meli⁹ q̄ qd̄ fecit natura. **¶** Et aut gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū ⁊ nesciebat vñ esset. **¶** Nota architriclin⁹ erat maior dom⁹ ⁊ vocauit sponsū dicens ei. **¶** Dis hō primū bonū vinū ponit. ⁊ cū inebriati fuerint tūc illud qd̄ deter⁹ est tu aut seruasti vinū bonū vsqz adhuc. **¶** Sic quō miraculū fuit diuulgatū testimonio ministroz. **¶** Moralit̄ sex hydrie significāt sex opa q̄ chris̄t⁹ ordinauit ad lauationē aiarū vt purificate possint intrare ad nuptias p̄adyfi. **¶** Prima hydria ē

Dñica secūda post oc. Epiphanie

ablutio baptismal. Ezech. xxxvj. Effundā sup
vos aquam mūdā et mūdabimī ab oib⁹ iniqui
namentis vestris etc. Scda est p̄fessio sacramen
talis. j. Job. i. Si p̄fiteamur peccata n̄ra fidelis
et iustus est deus vt remittat nobis peccata no
stra et emundet nos ab omni iniquitate. Tertia
est afflictio penitentialis. ps. cxvij. Feci iudici
um et iusticiam non tradas calumniātib⁹ me
Quarta est oratio spūalis. Dic exemplū qd̄ ha
betur Lu. xvij. de illo publicano di. Deus pro
picius esto mihi peccatori etc. Quinta est dona
tio misericordialis. Mat. v. Beati misericor
des qm̄ ipsi misericordiā p̄sequerit. Sexta ē re
missio iniuriālis. Mat. vj. Si enī dimiserit ho
minib⁹ peccata eoz dimittet et vobis pater ves
ter celestis delicta et peccata v̄ra. si aut̄ non di
miseritis hoībus. nec pater vester dimittet vo
bis peccata v̄ra. Et Esa. j. Lauami mūdi estote
auferte malum cogitationū v̄rarū ab ocul⁹ meis
Subdit. Si fuerint peccata v̄ra vt coccinū q̄si
nix dealbabunt. et si fuerint rubra q̄si vermicul⁹
velut lana alba erit. Tertio oñdī i sancto euā
gelio de sanctis apl̄is credētia virtualis. de hoc
dicit thema. Crediderūt in eū discipuli eius. qm̄
viso miraculo adorauerūt eū tanq̄ verū salua
tozem. Ideo dicit. H̄ fecit iesus initiū signoz in
chana galilee et manifestauit gloriā suam et cre
diderūt in eū discipuli. Nota christ⁹ cepit fa
cere miracula in nuptiis non prius ne hūanitas
fantastica videret. vt dicit sanctus Tho. iij. p̄
te. q. xxxvj. iij. iij. Chryp̄. enī dicit sup Johan.
q̄ christ⁹ non fecit miracula anteq̄ aquaz p̄uer
tit in vinū. Im̄ q̄ dicit Job. ij. et habet in p̄senti
euangelio. hoc fecit initiū signoz iesus. Si enī
Im̄ primā etatem miracula fecisset non indignis
sent israelite alio māifestāte eū cū tñ iohānes ba
ptista dicat Job. j. vt manifestet in israel. p̄pre
rea ego veni in aq̄ baptizans. Subdit san. Tho
mas vbi. s̄. Decent̄ autē non incepit facere siḡ
in p̄ma etate. Extinassent enīz fantasma esse in
carnationē et ante oportunū tempus cruci cum
tradidissent liuore liquefacti Nec obstat q̄ i li
bro de infantia saluatoris legit. christus in sua
puericia multa miracula fecerit. Quia vt dicit
san. Tho. ibi. s̄. lib. de infantia saluatoris et apo
crifus. Nota quō deus antiq̄tus nullis seruito
ribus suis manifestauit gloriā suam. sed omnes
q̄tumcūq̄ sancti ibant ad infernū. sed mō hanc
frigiditatē p̄uertit in vinū in cruce. que aperuit
ianuam celi merito sue passiōis. Ideo modo bo
ni seruitores statim qm̄ moriunt̄ hnt gloriāz.

Sermo. ij. de eadem dñica.

Manifestauit glo

gloriam suam Job. ij. Thema dat mi
hi motiū declarādi quot sunt condi
tiones p̄sonarū bonarū in hoc mūdo. q̄bus de

manifestat gloriā suā in alio mūdo. sed b̄mo sa
lutetur virgo maria etc. Manifestauit gloriā
suam. Doctrina est cōis et certa in sancta theo
logia. q̄ a p̄ncipio mūdi vsq̄ ad aduentū chri
sti deus nunq̄ vlli hoī manifestauit gloriā suā
et tñ transuerūt de mūdo vltra q̄nq̄ milia anni
in quo tpe fuerūt multi sancti amici dei q̄b⁹ da
bat et manifestabat multa alia bona. sicut suam
potentiā dando legē in multis miraculis. Et su
am sapiam dando suam miā et clementiā dan
do eis plures gr̄as. sed nunq̄ eis māifestauit su
am gloriā. Auctas legit Pro. xxxij. de moy
se q̄ loquebat̄ cum deo. tñ nō videbat deū. imo
petijt a deo p̄ gr̄am specialem vt oñderet sibi su
am gloriā di. Dñe si inueni gr̄am in cōspectu
tuo oñde mihi gloriā tuā. R̄nt sibi deus po
steriora mea videbis. facie autē meam videre n̄
poteris. Nota qd̄ dictū est q̄ nullus vidit aū
christi aduentū gloriā dei siue diuinā essentiā
pie intelligendū est. s̄. p̄manēt et plene beatifice
Dicit san. Tho. in plerisq̄ passib⁹. s̄. in. iij. dis.
xlix. et in. q. de veritate. q. xij. de raptū. et etiam
secūda scde. q̄ paulus et moyses viderunt in ra
ptu diuinā essentiā. sed transeunt. qz eis fuit lu
men glorie collatū. non p̄ modū habit⁹ p̄manen
tis. s̄. p̄ modū passiōis transeuntis. Tñ nec sim
pliciter fuerūt beati sed potius rapti. et h̄ fuit eis
ex speciali p̄uilegio et gr̄a p̄cessus. Nota quō
deus habet quedā principia. s̄. bitudines para
dyi et quedā media. s̄. gr̄as euāgelicas et quedā
posteriora signacula et gr̄as que fecit tpe moy
si Sed qm̄ moriebant̄ oēs descēdebāt ad lymbum
infernī. s̄. adam noe abraam moyses. nulli eoz
deus dedit gloriā p̄ illo tpe. nec etiam sancti in
nocentib⁹. nec iohāni baptiste. imo descēderūt
oēs ad infernū qz humana redemptio nondum
erat completa. De hoc auto. ps. lxxxvij. Quis
est homo q̄ viuēt et non videbit mortē eruet ani
mā suam de manu inferi. q. d. nullus. Sed exq̄
venit dñs noster iesus christus et compleuit op⁹
misericordie n̄re redemptiōis dicit thema. q̄ ma
nifestauit gloriā suā quam tenuerat abscondi
tam vltra q̄nq̄ milia annos patet thema. Amo
re vestri quesiuī in facta scriptura q̄bns et quot
p̄ditōibus p̄sonarū deus manifestat gloriā suā
qm̄ decedūt. Et inueni in quadam auctoritate q̄
solum trib⁹ p̄ditōib⁹ p̄sonarū manifestat gloriā
suam di. Gloria lybani data est ei decore car
meli et zaron. Ipsi videbūt gloriā dñi et deco
rem dei nostri Esa. xxxv. Nota gloria lybani. i.
candoris siue albedinis significat p̄sonas inno
centes. Decore carmeli. i. tenelli ecce p̄sone pure
obedientes. Zaron. i. principes merentiū. Ecce
p̄sone penitentes. his tribus p̄ditionib⁹ p̄so
narū deus manifestat gloriā suam quando de
cedunt scilicet.

Innocentibus pure.

Obedientibus plene.

Penitentibus condigne.

De quolibet istorum dicitur thema. **M**anifestavit
 et. **D**ico primo quod deus manifestat gloriam su-
 am infantibus innotentibus pure. sicut sunt pue-
 ri post baptismum qui sunt ab originali purificati
 tales autem sunt innocentes. i. non nocentes quia
 nunquam nocuerunt alicui. dicuntur puri quia sunt to-
 taliter ab originali peccato purificati. **D**ic quod
 originale peccatum est quedam macula existens in
 anima ad instar mape que caderet in pelui plenam
 incausto et. **D**ic enim sanctus **Th**o. s. p. q. lxxxij. ar.
 s. q. peccatum originale est habitus. s. languor na-
 ture. i. inordinata dispositio ex dissolutioe armo-
 nie originalis iusticie. **E**st enim peccatum originale
 habitus corruptus non pura privatio quia dicit
 privationem originalis iusticie et inordinata dis-
 positionem partium anime. ita quod formale eius ut dicit
 sanctus **Th**o. ij. di. xxx. q. s. arti. iij. et etiam di. xxxj.
 et etiam prima. ij. q. xcij. arti. iij. est privatio origina-
 lis iusticie. materiale vero est concupiscentia. i. inor-
 dinatio partium anime. unde scriptura. **Q**uid est
 homo ut immaculatus sit et ut iustus appareat nat-
 de muliere **J**ob. xv. **N**ullus. nisi sit in utero sancti-
 ficatus sed purificatus et mundatus in lisciuio bap-
 tismi. nec est alius modus mundandi et hoc dicitur
 gloria lybani. i. candoris siue albedinis. si tales de-
 cedunt antequam peccent statim euolant et deus ma-
 nifestat eis suam gloriam. **D**ic contra venulas que
 dicunt quod imo transeunt purgatoriu propter dolo-
 rem matris et. **D**e his dicitur thema. **M**anifesta-
 uit gloriam suam. s. innocentibus. et hoc aucto. **G**ra-
 tiam et gloriam dabit dominus. **Q**uia primo iam datur
 gratia in hoc mundo. s. in baptismo. quoniam maximam gratiam
 faceret rex si filios rustici adoptaret in filios ut
 possent obtinere hereditatem regni. **H**anc gratiam
 facit deus que filios illius rustici ade in baptismo
 adoptavit in filios ut sequantur hereditatem pa-
 radysi. id est baptismus vocatur regeneratio in scriptu-
 ra sancta. quia sicut vir et vxor sua generant filios
 legitimos et. **I**ta christus de sponsa sua. s. eccle-
 sia regenerat filios. et baptizat et effectus filius
 regis christi. **A**utoritas. **V**idete qualem chari-
 tatem dedit nobis deus pater ut filij dei nomine
 mur et sumus. s. **J**ob. iij. **I**deo dicitur primo. gratiam
 dabit dominus. **S**ecundo dicitur gloriam dabit deus. quia
 si filij. ergo et heredes. **P**rimo ergo datur gratia et ba-
 ptismale fructuosis non priuabit bonis. s. gratie et
 glorie predictis qui ambulant in innocentia. **I**tem
 ad **T**itu. iij. aplos in persona illorum innocentium dicit
Non ex operibus iusticie que fecimus nos sed
 fide suam misericordiam saluos nos fecit **Q**uestio est
 quid est de pueris absque baptismo decedentibus
 nunquid habebunt gloriam. **R**esponso quod non.
Si dicatur quare. quia nunquam peccauerunt nec cor-
 de peccore et. **P**ersonis simplicibus videtur con-
 cludere hec ratio que tamen nihil valet imo esset si-

milis stulticia querere a rege quare non datur
 regnum suum filio rustici qui nunquam fecit aliud contra
 eum et. quia regnum non datur extraneis sed fi-
 liis legitimis **J**ob. iij. Amen amen dico vobis nisi
 quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non po-
 test introire in regnum dei. sed quia nihil fecit con-
 tra deum ideo non habet penam sensus sed solum
 penam damni nec displicet eis quia non habent
 gloriam nec habebunt scientes quod non pertinet eis.
 sicut non displicet rustico quod non habet regnum
 francie quia sibi non competit sed displiceret fi-
 lio regis si non haberet regnum. **I**tem quia non dis-
 plicet tibi quod non habes alas quia non competit tibi
 sed displiceret aquile vel falconi quibus com-
 petit habere alas. **I**tem de illis pueris qui gau-
 dent et disputant inter se. **M**oraliter habentur
 duas doctrinas. **P**rima quod illi pueri qui decedunt
 statim post baptismum non sunt flendi. quia certum
 sumus quod sunt in paradiso. nullus vestrum fieret
 de filio quem rex recipet de curia et ipsum face-
 ret magni domini imo gauderetis. **I**dem de regi-
 na. si reciperet filiam vestram et. **I**deo aplos. s. ad
Chessal. iij. **N**olumus vos ignorare de dormien-
 tibus. i. innocentibus in christo quiescentibus. sed fle-
 di sunt filij adulti. superbi. auari. luxuriosi. ribal-
 di et. **S**ed filius innocens quando decedit potest di-
 cere parentibus. **N**olite flere super me sed super vos ipsos
 flete et super filios vestros **L**u. xxiij. **S**ecunda doc-
 trina est quod auisitis vos quod non ex culpa vestra pueri
 moriantur absque baptismo. quoniam in die iudicij resur-
 gent in etate. xxx. annorum petendo iusticiam et.
Dic quod masculus in. xl. die a conceptione habet
 femina vero in. lxxx. die ut dicitur glo. ordinaria su-
 per **L**euit. xij. **I**deo auisentur mulieres ne quan-
 dosunt grauide saltent vel currant equitent vel
 tripudient. **I**tem christus. **V**idete ne contemnatis
 vnum ex his pusillis. dico enim vobis. quia angeli co-
 rum in celis semper vident faciem patris mei qui
 in celis est **M**at. xvij. **D**ico secundo quod deus ma-
 nifestat gloriam suam personis obedientibus plene. et
 pueris innocentibus non vult deus nisi purifica-
 tionem baptismalem. sed de adultis vult deus obe-
 dientiam generalem. **H**oc ostendit nobis christus
 quando post sermonem quem fecit de gloria paradysi
 venit ad eum quidam doctor di. **M**at. **Q**uid
 boni faciam ut vitam habeam eternam **M**at.
 xix. **R**espondit sibi christus. **S**i vis ad vitam ingre-
 di. serua mandata dei. **A**t ille. **Q**ue. **T**unc chri-
 stus fecit mentionem de decem preceptis. in quibus
 reductiue stant et includunt omnia precepta. **D**e
 his decem preceptis dedit deus decem digitos
 in manibus qui primaxime videntur ad memoran-
 dum. sicut sunt decem digiti quibus operamur.
 ita sunt decem precepta quibus meremur. **P**ri-
 mum preceptum ordinat cor quia primum et principalis
 quod requirit a nobis deus sicut dominus a subditis est fide-
 litas cordis ne recurramus ad suos inimicos pro

Dñica prima post oc. Epiphanie

aliqua re mudi. Scdm ordinat os. vt cum reuerentia loquamur de dño non iurare false pro aliqua re mundi nec enormiter nec infideliter. **N**o assumes nomen dñi dei tui inuani. etiam dicendo veritatem absq; vtilitate vel necessitate multoties in falsum rē. **T**ertiu ordinat opus circa diligentiam habendā in seruitio diuino fido. quia ipse dat nobis pmissionem rē. **B**ic quo modo dñica est seruanda quiescēdo ab oi opere r missam audiēdo seruatis quattuor pditiōibus. **A**lia tria ordinant personam circa proxios quozum primi r principales sunt parentes. ideo dicit honora patrem tuū rē. **E**t vt ad hoc magis filij inclinentur facit pmissionem dicēns. et eris longeuus super terram. **E**t apls ad Eph. vi. **F**ilij obedite parentib; vestris in dño. qd ē primū mandatum in pmissione r eris longeuus super terram. **N**ota in dño non contra dñm. proximi minus pncipales sunt inimici. **E**tiam vult deus q; circa inimicos habeam; patientiā ne sumamus vindictam. ideo pcepit deus **N**on occides. s. causa vindicte quia mihi. vindictam sup. reseruati r ego retribuam ad Roma. xij. **D**e alijs proximis dñ. **N**on furaberis. nec p rapinam. nec per vsuram. nec per retentiōes. r sic de alijs. **A**lia quattuor precepta ordinant hominem circa seipsum. **P**rimū ordinat pprium corpus vt sit castum. sicut quilibet vult vt equ; suo caste viuat. ideo dicit. **N**on mechaberis. **N**ota quōd preter mrimoniū totum est luxuria r peccatum rē. **S**cdm ordinat animam. quia modicuz valeret corpus castum r anima putana per mala desideria r cupiscentias. ideo dicit **N**on concupisces vxorem proximi tui. **T**ertium ordinat os non mentiri maxime in damni proximi i iudicio nec extra. **I**deo dicit **N**on falsum testimonium dices. imo oportet restituere famā. **Q**uartum ordinat cordi. **N**on cupisces rem proximi tui. s. ad **T**imoth. vj. **R**adix omniū malozum est cupiditas. **S**eneca. si ista duo pnoia meuz r tuū rē. **E**cce h ordinatio totius bone vite erga deum proximū r seipsuz. **A**utoritas. si audierit et obseruauerint complebūt dies suos in bonis et annos suos in gloria **J**ob. xxxvj. ergo manifestauit gloriā gloriā suā per sonis plene obedientibus. **D**ico tertio q; deus manifestat. s. gloriā peccatorib; digne penitentib; qd bene expedit nobis qui totiens peccam; faciēdo contra dei precepta. ideo dicit christus in pmo sermone quem fecit. **P**enitentiā agite. **E**xinde. s. post ieiuniū cepit pdicare r dicere. **P**enitentiā agite. **E**cce primū thema christi. **I**tetuz **M**at. iij. inquit iohannes. **F**acite dignum fructuz penitentie **M**at. iij. **S**igna penitentie in quattuor consistit que possunt iterari. s. totiens quotiens. **P**rimū est cordis ptritio respectu mudi vt fame vel honoris siue periculi. **R**ecogitabo ti-

bi oēs ānos meos in amari. ani. m. **E**sa. xxxvij. **S**cdm est emēdandi ppositū quia nullus rediret libenter ad emēdū cibum pocionatū si euāderet semel. sic oia peccata mortalia sunt pociones anime. **I**deo **J**ob. viij. **V**ade r iam amplius noli peccare. **T**ertium est oris cōfessio quasi ad vomitum se puocādo. vt eiciat extra cib; pocionatus de stomacho aie. pfitendo peccata sua rē **P**rouerb. xxvij. **Q**ui abscondit peccata sua non diriget. q; autē pfitet r reliquerit ea misericordiam dei psequet. **Q**uartū pnie iniuste obfatio alias nihil valz pfectio. ideo scriptura sancta. **Q**ui humiliatus fuerit rē. s. ad faciendum pniā erit in gloria **J**ob. xxij. **C**or humiliat p ptritioē. os p pfectionē. bursa p restitutionem corpus p pnialem afflictionē. **T**alibus de; manifestat gloriā suā. **D**eo gratias.

De eadem dñica. **S**ermo. iij.

Hydrie sex posite **H**im purificationē **J**ob. ij. **H**oc thema dat mihi motiuū r rationē declarādi que sunt illa que deus ordinauit ad purificādū aīas nras vt pnt intrare paradysum. sed primo salutē virgo maria rē. **H**ydrie sex posite rē s; id est ppter purificationē. **I**uxta intellectū spiritualem quem volo ptractare. **S**ciendū q; i incarnatione dñi nri iesu christi fuit factū mrimonium inter filiū dei r nram hūanitatē. q; sicut vir r vxor non sunt duo sed vna caro **M**atth. xvij. ita christ; de; r hō non sunt due plone sed vna. itaq; iam nō sunt duo sup. supposita s; vnū tm. **S**ponsalia fuerūt facta in aula vteri virgialis. ideo dauid loquēs de christi diuinitate dicit **I**ple aut tanq; sponsus pcedēs de thalamo suo ps. xvij. **S**ed nuptie sunt non in hoc mudo q; nō est locus aptus nec sufficiēs pro tantis nuptijs sed sūt in celo empyreo. **A**uētas. **S**imile ē regnū celoz homi regi q; fecit nuptias filio suo **M**at. xxij. **S**icut eni i nuptijs architrictini nullus intrabat nisi pri; lauares r ppf b; erant ibi sex hydrie vt dicit thema ad lram. sic nec in nuptijs paradysi pōt aliq; intrare nisi prius munderetur r purificet in hoc mudo. quia non intrabit in eam supple gloriā aliqd coinquatum aut abominationē faciēs **A**poē. xxj. ppter qd christus sponsus posuit i hoc mudo sex hydrias. s. sex opera pniaia ad lauandū r purificandū aīmas nostras.

Prima est contritio cordialis.

Secunda pfectio sacramentalis.

Tertia afflictio pniaia.

Quarta oratio spūalis.

Quinta donatio misericordialis.

Sexta remissio iniurialis.

Prima hydria est pmiū op; pnie. que est cōtritio cordial qñ psona cogitat sua pctā r vitia

et mala que fecit p̄terit̄ di. **M**iser q̄d erit d̄ me q̄ tot feci pct̄a. verbi gr̄a de quolibet statu. **P**ri-
mo de religioso q̄ non seruauit regulam nec con-
stitutiōes nec ordinatiōes sui ordinis. sed vixit
ad libitū q̄n̄ reduc̄it ad se r̄ p̄terit̄ dicēdo. **M**i-
ser q̄d erit de me r̄c. **I**n ista hydria mūdāf̄ r̄ pu-
rificaf̄ anima maxime q̄n̄ est ibi aqua lachryma-
rum. de hoc in planctu regis ezechie. **E**cce i pa-
ce amaritudo mea amarissima. **E**sa. xxxviii. dic
quō peccator est semp̄ in guerris cum deo. s̄ cō-
tritiō peccatorū facit pacem inf̄ deū r̄ pctōrem.
Ideo dicit. **E**cce in pa. ama. m. ama. par enim
causaf̄ ex amaritudine. i. p̄tritiōe. vel quia ex pa-
ce sup̄. mūdāna amaritudo causaf̄. hec enī par
ē amara or. ma. ex amaritudine. i. p̄tritiōe. **A**mara
quia p̄didit gratiā dei. amariōr q̄ p̄didit here-
ditatein padysi. amarissima q̄ est sniatus ad dā
nationē infernalē. **S**ecūda hydria est confes-
sio sacramentalis. **N**ota q̄ p̄fessor debet sedere
tanq̄ iudex r̄ pctōr ad eius pedes debet p̄fiteri
oīa peccata sua accusando se r̄c. **S**i sine p̄fessio-
nis q̄n̄ p̄fessor absoluit aīa purificaf̄ ab oib̄ cul-
pis mortalib̄. **D**e hoc figura. iiii. Regl. v. vbi
habef̄ q̄ q̄dā nobilis hō q̄ erat leprosus vēit ad
helyseū vt purificaret̄ ab eo a maculis lepre. cui
dixit p̄pheta. vade lauare septies in iordane et
recipiet sanitatē caro tua atq̄ mūdaber̄. r̄ sic fu-
it factū. hic fuit figurata p̄fessio vnde flumē ior-
danis idem est q̄ flumen iudiciū. **E**cce hic p̄fes-
sio. in qua p̄fessor ē iudex. ideo debet sedere. pec-
cator est reus q̄ debet lauari ibi septies. i. p̄fiteri
de septē peccatis mortalib̄. ad que oīa alia pec-
cata reducunt̄. primo p̄fiteri d̄z de pctō sup̄bie.
non solū in genere. quia non sufficit sed in specie
Idem de alijs peccatis r̄ sic aīa purificaf̄. **M**a-
gna gr̄a est ista q̄ ex p̄fessione pctōr absoluatur.
Opositū fit in iudicio hūano in quo facta con-
fessione criminū pctōr sniatur r̄ p̄demnatur r̄c.
Ideo est maxima culpa illoz qui nolunt p̄fiteri
imo stant per tres vel quattuor annos r̄c. **S**i
p̄fiteamur peccata nostra fidelis r̄ iustus est de-
vt remittat nobis peccata n̄ra. s̄ virtute p̄fessio-
nis r̄ emūdet nos ab oī iniquitate. **J**oh. i. p̄pter
hoc est ordinatū ab ecclesia vt q̄libet ad min̄ se-
mel in anno p̄fiteat̄. s̄ in q̄dragesima. r̄ cōmuni-
cet in pasca. alias debet puari ecclesiastica sepul-
tura. iuxta decretū. **O**is vtriusq̄ sex̄. ex. d̄ pe.
et re. **T**ertia hydria ē afflictio p̄nialis. **R**atio
est q̄ occasiōe carnis n̄re facim̄ oīa pct̄a. q̄ aīa
ex sua pp̄ria p̄ditiōe semp̄ vellet p̄templari vt
angeli. sed caro trahit ipsam. modo ad sup̄biam
mō ad auariciā. mō ad luxuriā r̄ sic de alijs. **C**a-
ro p̄cupiscit aduersus sp̄m r̄c. ad Gal. v. **I**deo
caro est corripēda r̄ castigāda afflictioib̄ r̄ ie-
iunijs r̄c. q̄n̄ melius est q̄ pas̄ corrigit filius vel
filiam q̄ q̄ vadat ad furcam. sic corp̄ est filius
caro ē filia. melius ē vt corrigat̄ a te q̄ a sagioni

bus inferni. i. a demōib̄. **A**uctas. **S**i nosmetip̄-
sos iudicarem̄ non vtiq̄ a d̄no iudicaremur. **J**.
Corinth. xi. **S**ed defeci est n̄r q̄ pro sanitate cor-
poris abstinēd̄ libent̄ r̄ p̄ sanitate aīe nolim̄
aliq̄d facere. hōies armōz p̄ n̄hilo sustinēt tot
labores. esuriūt. sitiūt. portant arma ferrea r̄c.
sed p̄ aīa nihil. ideo faciet deus iusticiā r̄ p̄ni-
tōnē in inferno. **A**uto. **D**ico vobis q̄ nisi p̄niaz
habueritis oēs simul p̄bitis sicut illi. xviii. sup̄
quos cecidit turris syloe r̄ occidit eos. **N**ota de
cimū octauū pctm̄. s̄. imp̄nia finalis damnat ho-
minē **L**u. xii. **Q**uarta hydria ē oīo sp̄ualis.
Quidā faciūt solū oīonem corpalem q̄ solū ore
dicunt verba sed cor cogitat aliud. siue de coq̄-
nā. siue de foro. siue de taberna. **S**ed oīo sp̄ual̄
est q̄n̄ quis cogitat corde q̄d loquit̄ ore. **A**ug. i
regula **P**salmis r̄ hymnis cū oratis deum hoc
verset̄ in corde q̄d p̄fert̄ in ore. **S**ic ad h̄ innuē-
dūm p̄iungunt̄ due manus q̄ significat̄ p̄iunctio-
nes oris r̄ cordis r̄ tūc est oīo sp̄ualis. **R**bi gr̄a.
q̄n̄ homo dicit pater n̄r vel aue maria cor debet
tunc cogitare cum q̄ loquat̄. q̄ qui cū papā vel
cum rege loquit̄ cum magna reuerentia loquit̄
non se agitādo vel induēdo. **S**ic hō in oīone lo-
quitur cū summo pontifice r̄ rege christo quare
cum magna reuerētia. alias r̄c. **I**deo apostol̄.
Si orem lingua. sup̄. tm̄ sp̄s meus orat. mēs at̄
mea sine fructu est. q̄d ergo orabo sp̄ orabo et
mente psallans sp̄ psallam r̄ mēte. **J**. ad **C**oz.
xiii. **T**alis oīo sp̄ualis purificat aīam fm̄ q̄d
declarat christus **L**u. xviii. de illo publicano q̄
ascendit ad templum vt oraret di. **D**eus pp̄ciō
esto mihi peccatori. nesciebat aliā oīonē. de quo
dicit ibidem christ̄. **A**men dico vobis descēdit
hic iustificat̄ in domū suam. iō oportet sp̄ orare
Lu. xviii. s̄. mane r̄ sero non desistere. **Q**uin-
ta hydria est donatio misericordial̄. quia deus
est liberalis r̄ maxime liberalis. **I**deo dicit ipse
Qd sup̄est date elemosynā. r̄ ecce omnia mūda
sunt vobis **L**u. xj. **N**ota q̄ sup̄est. s̄. facta resti-
tutione date elemosynā de bono iusto r̄ ecce oīa
scz peccata sunt vobis mūda. **S**i dicat̄ q̄d faciā
quia multa furat̄ sum r̄ nihil habeo. **R**isio fm̄
ius q̄ non pōt soluere. cedat bonis r̄ est liberat̄.
Quia dicit regula iuris. xiiij. q. vj. **S**i res alie-
na p̄pter quā peccatū est possit reddere r̄ n̄ red-
ditur p̄nia non agit̄ sed simulat̄. si autē veracit̄
agitur non remittet̄ pctm̄ nisi restituat̄ ablatūz
si restitū pōt. plerūq̄ enī q̄d aufer̄ amittit̄ nec
aliud habet vnde restituat̄ huic certe non possu-
mus dicere. **R**edde q̄d abstulisti. **H**ec **A**ug. **S**ic
cedere potestis r̄ seruire deo i aliq̄ bono statu r̄
orare pro illis q̄bus tenem̄. r̄ sic nullus potest
excusari a restitutiōe vel corpali vel spirituali.
Tobie. iiii. **E**x substantia tua non ex aliena. fac
elemosynā. quō poteris ita esto misericors. **S**i
multuz tibi fuerit abundanē tribue. si erigunt̄

Dñica prima post oc. Epiphanie

tibi fuerit etiā exigui libet impitri stude. // **S**exta hydria est remissio iniurialis. si vis ut deus tibi remittat iniurias quas tu fecisti protra deum remitte inimicis iniurias quas tibi fecerunt. In pūcto enī quo remittis inimico tuo. In eodē pūcto deus tibi remittit. qz deus non potest supari a creatura in bonitate. qd tamē fieret si tu remitteres et ipse nō remitteret tibi. **D**ic quō in iudicio particulari vel vniuersali deus ondit aie plagas suas dicēs. **E**cce ego qd sustinui p te. videam qd fecisti pro me. **B**ndictus q tunc poterit dicere cū veritate. **E**t si ego non tm feci pro vob qntum vos fecistis pro me. tam amore vestri remissi talem iniuriā. rē. deus est p tentus. ideo dicit ipsemet. **S**i dimiseritis hoib' pctā eoz. dimittz vobis pater celestis delicta vestra. si autem non dimiseritis oib'. neqz pater vester dimittet vob pctā vā. **M**at. vj. **E**cce qre dicit thema. **H**ydrie sex posite sū. id est. ppter purificationem. **D**eo gratias. // **D**e eadem dñica. **S**eruo. iij.

Quodcūqz dixerit vobis facite **J**ohā. ij. **P**ro introductione sciendū q inter oia opa et vtiliora que possum' facere pro nra salute pncipaliter et maius ē obedire mādati dei. et non existimet aliq's hominū q aliter possit intrare paradysum nec p dñū vel ptatem secularē nec spūalem nec p pulchritudinē corpalem. sed p humilem obedientiā. et iō pro sensus corpis et inclinationes carnis et temptatiōes demonū requirē q teneā mādata dei. **E**t pstat dare p expiētiam q tidianā q psona que vult psequi aliqd bonū finale. qd p seipsam habere non pōt. oportet q sit placida et pformis volūtati illius a q illud bonū habet psequi et q sū voluntatē illi' se regat. **E**t hoc apparet in triplici bono. s. in bonis corporis. in bonis aie. in bonis vite. **P**rimo in bono aie certū est q si hō desiderat habere scientiā qd est vñū magnū bonū et pfectio aie quā p suū ingeniū hñe non pōt oportet q habeat mgrm et stet ad regimē volūtati illi'. **U**n pbs dicit. oportet addiscentē credere. **N**am si mgr' diceret discipulo dicas a. si diceret discipul' mgrō protra pbo qd est b. bñ estz malign' nec esset in grā mgrī. **S**ecūdo apparet in corpe. **S**i ē aliq's hñs infirmitatē et nescit quō curabit. oportet q teneat ordinē medici et p silū ad hoc vt sanitatē psequat. **U**n Aug. Semetipsum interficit q precepta medici seruare ptemnit. **N**am si medicus dicerz vobis q comederetis caponē et comederetis bouē nō psequeremī sanitatē. **T**ertio apparet in vita nra. vñ figurā et exēplū habem' **G**en. xij. vbi legit' trāfactis septē annis vbertatis q fuerūt i egypto ceperūt venire septē anni inopie q's p dixerat ioseph et in vniuerso orbe pualuit fames.

in cūcta etiā terra egypti fames erat. sed ioseph filius iacob psciebat istā aduersitatē et caritiam futuram. et factus fuit gubernator per pharaonem in toto suo regno q fecit in septem anis vbertatis pcedentibus magnā puisionē. et cūz populus egypti veniret ad regem dicens. **D**ñe et nos et filij nostri morimur fame. **R**ūdebat rex. **I**te ad ioseph et qdcunqz dixerit vobis facite. quasi diceret. **S**i vultis liberari ab hac fame nō regatis vos sū voluntatē vestrā sed sū regimen ioseph. **N**ūc ergo gloriā paradysi non possum' psequi p nos ipsos nunqd est aliquis ita leuis q possit ascendere ad celum. certe non. sed si habet ascendere oportet q ascendat per manū christi saluatoris. nam esse nature p nos non habemus quia tu non fecisti te qntū ad corpus. nec te creati qntum ad aiam. vnde ps. xcix. **S**citote qniaz dñs ipse est deus ipse fecit nos et non ipsi nos. **S**imilit' esse grē non possum' hñe nisi a dño iesu christo ad **E**ph. ij. **G**ratia enī estis saluati per fidem et non ex vobis. dei enī donū est nō ex operibus ne quis gloriē. **S**imilit' esse glorie nō possumus hñe nisi a deo. vñ ps. lxxxij. **G**raz et gloriā dabit dñs. **O**portet ergo q postqz desideramus hñe grā et gloriā a deo q simus ei obediētes in mandatis et q regam' nos sū voluntatem eius. **S**ic enī exemplū habem' **L**u. x. **M**ācum quadam die christus pdicaret multas excellentias glorie paradysi. o quō sciebat illas pfecte. **Q**uidam legis doctor in amore illius glorie fuit inflāmat' dicēs christo. **M**gr' qd faciendo vitam eternā possidebo. **C**ui christ'. **I**n lege qd scriptū est quō legi. **Q**ui ait. **V**iliget dñs deū tuū ex toto corde tuo et ex tota aia tua et ex totis viribus tuis et ex oī mēte tua. et proximum tuū sicut teipsum. **D**ixitqz illi. **R**ecte rñdisti. **B** fac et viues. **E**t ideo virgo maria m' grē sciens q q vult salutē psequi oportz q se regat sū voluntatē filij sui. **D**ixit nobis thema. **Q**uodcūqz dixerit vobis facite. **Q**uod sum' in materia quā intendō pdicare. **S**ciendū q int' oia alia que ch'ri stus mādauit ch'ristianis ad gloriā habendā est q suam sanctā et bñdictā vitam imitemur que pntat' in missa. **A**uto. j. **C**oz. xj. et **L**u. xxij. **I** hoc factie in meā cōmemorationē. nō dicit in meōriam passionis sed simpliciter in meam cōmemorationē. quia non soluz passio sed tota vita christi a die natiuitatis vsqz ad diē ascensionis ibidē representat'. **S**z diceret aliq's q hoc mādatū fuerit solū datū psbyteris. sed dico q hoc mādatū a psbyteris ad laicos dirigif. psbyteris vt meōrenē vitam christi celebrādo. laicis vt memorentur deuote audiendo. **E**t ppter hoc dicit thema. **Q**uodcūqz dixerit vobis facite. s. hoc memorādo vitam christi. psbyteri deuote celebrādo. et laici deuote audiēdo. **N**unc sum in materia. **E**t

sciatis quod reperio quod a die qua christus descendit de celo per incarnationem usque ad diem quo ascendit in celum tota vita ipsius representata est in missa solenni per triginta opera principalia. unde credo quod sunt multa alia opera que nescimus. Ideo **Joh. vlti.** Multa quidem et alia opera fecit iesus que non sunt scripta in libro **B** que si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros. ita quod mundus ea non posset capere vel comprehendere. aut lingua hominis dicere quantum est de secretis. nam ita sunt sparsa et multiplicata secreta in missa sicut athomi in radio solis et non possunt exprimi nec sciri nec dici. nam non se mouet presbyter in missa quando ibi sit secretum. Sed nunc dicam vobis principalia et sunt triginta. id est attendite cum attentione **Primum** incarnatio. secundum natiuitas. tertium circumcisio. quartum apparitio. quantum in templum presentatio. sextum in egyptum descensio. septimum in egypto recessio. octauum inuentum in templo. nonum baptismi susceptio. decimum ieiunium inchoatio. undecimum vera predicatio. duodecimum miraculorum ostensio. xiiij. cum apostolis cenatio. xv. in horto oratio. xvj. sua captio. xvij. sua crucifixio. xvij. in cruce oratio. xvij. lateris perforatio. xix. septem verborum locutio. xx. humanitatis diuisio. xxi. populi illuminatio. xxij. ad inferna descensio. xxij. de cruce depositio. xxiiij. syndonis inuolutio. xxv. resurrectio. xxvj. apparitio. xxvij. panis comestio. xxvij. ad predicandum missio. xxix. papatus institutio. xxx. et vltimum in celum ascensio. **Primum** opus christi fuit eius incarnatio. quando descendens de celo se posuit in ventre virginalem induens humanitatem. et dico pro tanto quod induit humanitatem quia diuinitas erat secreta occultata sub humanitate. Et debetis scire quod incarnatio fuit facta per totam trinitatem. quod opera trinitatis ad extra ut est magistra regla. sunt in diuisa. sed tamen solus filius remansit indutus humanitate. sicut per operationem trium hominum qui vestiunt unam tuincam alicui eorum. certum est quod omnes induunt sed vnus remanet indutus et non alij. et sic pater et spiritus sanctus induerunt humanitatem filio. sed tamen solus filius remansit humanitate indutus. et hoc dico quod requirit in missa solenni et non in alta. nam quando presbyter intrat sacristiam et ibi tres induunt eum. scilicet diaconus et subdiaconus et ipsemet se induit alijs adiuantibus. tamen ipse solus remanet indutus. Sic saluator noster christus summus sacerdos fuit indutus in illa gloriosa sacristia. scilicet vteri virginis beate marie. plena reliquijs virtutum et gratiarum. et si vultis altius contemplari sicut in sacristia relique. et ornamenta. et alia preciosa custodiuntur. sic in illa preciosa et gloriosa sacristia beate virginis plena virtutibus et gratia preseruabuntur iocalia no-

stre salutis scilicet saluator mundi. **Ista** ornamenta fuerunt humanitas. et pontificalibus fuit indutus in die veneris. stando in altari crucis. Et si adhuc altius vultis contemplari sicut presbyter secreta induit se in sacristia. nam nullus de populo videt sacerdotem se induere. Sic quando christus summus pontifex induit se humanitate in sacristia beate virginis pro missa dicenda in altari crucis. nullus de populo iudaico vidit nec scituit ipsum quando fuit incarnatus. **Et** si vultis plus contemplari sicut presbyter in sacristia induit septem vestimenta. **Primum** est si est episcopus sandalia. secundum amictus. tertium alba longa. quartum cingulus. quantum manipulus. sextum stola. septimum casula. Sic christus summus sacerdos indutus fuit in vtero virginis marie septem indumentis que sunt septem dona spiritus sancti. De quibus **Isa. xj.** Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet et requiescet super eum spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus timoris domini. **Item** **Isa. iij.** Apprehendent septem mulieres virum vnum in die illa. scilicet incarnationis. **Nota** septem mulieres sunt septem dona spiritus sancti que accipiet virum vnum. scilicet christum. **Ecce** quomodo ista septem dona spiritus sancti quibus christus fuit indutus representantur per istas septem vestes quibus sacerdos induit se. **Ecce** primum opus christi. bene ergo dicitur. hoc facite in meam commemorationem. scilicet incarnationis. **Secundum** opus fuit eius natiuitas quia voluit nasci in diuersorio palam et manifeste. etiam nox claruit sicut dies. **Item** voluit nasci inter ioseph et virginem mariam et iacere inter bouem et asinum. **Item** audita fuit et visa multitudo angelorum dicentium. Gloria in altissimis deo **Luce. ij.** **Ite** pastores dicebant. Transeamus usque bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit dominus et ostendit nobis. **Ecce** ergo qui stabat in illa sacristia gloriosa secreta. postea in natiuitate se manifestat publice. et hoc representat presbyter quando exit de sacristia. **Nam** presbyter representat christum. **Dyaconus** beate virginem. **Subdyaconus** ioseph qui erat collateralis christo. **Duo** autem accolyti representant bouem et asinum. **Lux** quam portant accolyti in candelabris representat illam claritatem que resplenduit in nocte illa. **Chorus** canens gloria patri representat chorum angelorum canentium. **In** exitu presbyteri de sacristia cantatur **Introitus**. per quem reperit gaudium pastorum sonantium fistulas. **Ite** sacerdos exit de sacristia bene ablutus facie et manibus. cum casula aurea et totus mundus sine macula cum leticia magna. hoc fuit ad designandum

Dñica prima post octa. epiphanie

Quia christus fuit natus absq̄ macula de virgine. vnde dauid i sp̄i sciens natiuitatē christi eē immaculatā dicit ps̄. xvij. In sole posuit tabernaculum suū et ipse tanq̄ sponsus p̄cedens d̄ thalamo suo. quia exiuit totus formosus tanq̄ sp̄s sus qui exiit cum anulo et hoc rep̄ntat episcopus qui induit anulos. **T**ertiu opus fuit q̄ octaua die voluit circūcidi et qui diligētē meditaretur quare dabatur circūcisio videret excellentiam huius operis quō christus se hūiliauit. **M**az sicut latroni datur cauteriū igneuz vel scinditur in aure in signū furi vt cognoscat. sic deus in signum illius furri qd̄ fecit adam faciebat hoies circūcidi in illa parte verecundosa et tamen licet christus non teneret ad circūcisionē nec ad incisionem cum non venisset per illam generationē corruptaz. s. ade. sed erat purus sine macula voluit tamen circūcidi. et hoc rep̄ntat presbyter quādo inclinatus coram altari dicit Confiteor etc. **N**am licet presbyter fuit confessus sacramentaliter alias in damnationē suam accedit ad altare si habet p̄scientiā peccati mortalis et copia asit p̄fessoris et facta p̄fessione quū non habeat peccatum mortale. tamē tenet se dicere peccatorem etiam si esset ita sanctus sicut iohannes baptista et hoc ad ostendū et significandū q̄ christus q̄ ē initium et plenitudo totius sanctitatis ostendit se peccatōre subijciens se legi circūcisiois. **A**uctas **M**isit deus filiū suū factum ex muliere factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret ad Gal. iij. **Q**uartum opus fuit apparitio quando de fine mūdi a parte orientali duxit reges p̄ signū stelle et ibi in presepe inter bestias iacentes eum adorauerūt et obtulerunt ei aurum thus et myrrhaz. hoc rep̄ntat presbyter q̄ post p̄fessionē inclinatus se p̄funde et sic capite inclinato adorat et dicit. **A**ufer a nobis dñe etc. **E**t sicut reges obtulerunt tria. s. aurum thus et myrrhā sic presbyter inclinatus offert thus per deuotam orationē di. **A**ufer a nobis. **O**ffer aurum cum adorat altare cuz reuerētī adorationē. **O**ffer myrrhā amarā q̄ facit signū crucis ad solutionē et remissionē etc. et etiam signando se memorādo dolorose amarā passionem christi quasi dicens illud **Thren.** iij. **M**emoriam memor ero et tabescet in me anima mea. et hec memoria dolorosa representat amaritudinē myrrhe. **Q**uintū op̄ qd̄ fecit saluator noster fuit q̄ voluerit p̄ntari in templo et beata virgo inter brachia sua portauit euz ad templum et obtulit eum sacerdoti et erat ibi symeon et illa sancta anna p̄phetissa laudātes deum. et hoc rep̄ntat presbyter q̄ vadit ad cornu altaris ante librum dicens introitum misse dyaconus et subdyaconus euntes ad latera representant symeonem et annam et accolyti et alij q̄ audiunt officium qui non debent accedere ad altare rep̄ntant quō virgo maria et ioseph stabant a

longe humiliter audiendo et licet potuisset accedere ad altare virgo maria cum esset sanctissima tamen voluit nobis relinquere exemplum q̄ nō debemus accedere ad altare **Numeri.** .j. et. iij. **Q**uisquis exteroz accesserit occidetur. **E**t q̄ symeon accepit christum in vlnis suis cantauit **Nunc dimittis etc.** in quo sunt quattuor versus **I**deo presbyter in rep̄ntationē huius facit quattuor opera. primo cantat introitū. secūdo kyrie eleison. tertio **G**loria in excelsis. quarto orationem. **S**extum opus christi est q̄ aufugit de terra p̄missionis in terram egypti dans locū furori herodis et stetit ibi et sua mater sanctissima et ioseph septem annis quibus transactis redierunt tanq̄ exules. **E**t hoc rep̄ntatur in missa q̄ subdyaconus vadit ad dicendū epistolam et presbyter remanet cum dyacono et fugit sepe se ab altari et sedet in cathedra. et ibi sededo facit septem opera rep̄ntantia illos septem annos quibz christus cum matre et ioseph fuit exulatus. p̄mo enī legit epistolam. secūdo r̄soriū. tertio alla. quarto prosam. q̄nto administrat sacrificiū coraz eo scilicet aqua et vinū. sexto benedicit incensum. septimo dat benedictionē dyacono. hec septem rep̄ntant q̄ saluator fuit septem annis in egyptū **S**eptimū opus fuit de egypto recessus. s. q̄ postea redierunt de egypto in terram p̄missionis post mortem herodis regis et post eorum reditū mater eius et ioseph duxerunt eum ad templum in iherusalem et ibi fuit amissus et post triduum fuit rep̄ntus inter doctores de rebus legis interrogans vt dicit **Hierony.** in prologo biblic. hoc rep̄ntat presbyter q̄ surgit de sede et venit ad altare et ibi cum magna diligentia p̄siderat et audit euangeliū et magis docet duz p̄siderat. q. d. christus in templo audiebat iudeos et interrogabat sicut dicitur **Lu.** ij. et sic illa p̄templatio quā facit presbyter audiēdo euangeliū non est nisi quādam inrerrogatio ad ostendendum q̄ christus p̄uidenter interrogans instruebat doctores in fide. in fine euangeliū cantat **Credo in vñū deum etc.** vbi sunt principia fidei catholice. de quibus christus instruxit iudeos. **O**ctauū opus fuit inuentio dñi nr̄i iesu christi in templo. s. q̄ beata virgo maria inuenit eum in templo. et tale gaudium habuit q̄ non poterat lachrymas continere videatis quid fecit christus statim vt vidit matrem suam ad eam recurrit p̄fortando et osculando. et tunc regressus est cum illis in nazareth. et quū esset dñs mundi tamen voluit esse subditus illis vt dicitur **Lu.** ij. et has p̄solationes rep̄ntat presbyter q̄ dicto credo vertit se ad ip̄m et dicit **D**ñs vobiscū et osculat libz euangeliū. **E**t p̄b̄ administratio quā facit in altari p̄do corporalia et calicē et ea que ad sacrificiū p̄tinēt. representat illud misteriū et fuitiū qd̄ dñs nr̄ faciebat sue sanctissime m̄ri. et iō ip̄emet dicebat **Mat.** .xx. **F**ilius

hoies non venit ministrari sed ministrare. **I**uua-
bat enim ioseph patrem suum putatiuū in offi-
cio carpentarij. **R**atio quia ppter senectutem n̄
poterat ducere ferraz nec secare liḡ grossa. iō iu-
nabat eum. et ideo dicit mgr̄ **N**icolaus de lyra
super illo passu. **N**onne hic est faber filius ma-
rie **M**at. vi. q̄ ioseph cum christo vtebat̄ suo
officio et ideo dicebant. **N**onne hic est filius fa-
bri. quia christus iuuabat ioseph credebant iu-
dei q̄ esset filius eius o q̄ stulti. **¶** **N**onū opus
fuit baptisimi susceptio quando fuit in etate tri-
ginta annoꝝ venit ad baptisimū et licet non fuit
ei necessarius. tam̄ hoc fecit vt̄ sanctificaret aq̄s
in nostram saluationem. **E**t hoc rep̄ntatur i mis-
sa quando p̄byter abluit manus. **N**unc inter-
rogo quare p̄byter abluit manus. nonne iam
abluit p̄scientiam pe confessionē sacramentalez
et manus ante missam certe sic. sed ideo p̄byter
lauit manus non vt̄ lotionē indigeat. sed ad re-
presentandū q̄ christus non indigebat baptis-
mo cum esset in eo plenitudo sanctitat̄. tamē p̄-
pter humilitatē et nostram vtilitatem voluit ba-
ptizari vt̄ daret virtutem aquis ad abluendum
nos. et p̄byter non obstantē q̄ sit p̄fessus sacra-
mentalit̄ etiam q̄tumcūq̄ sit sanctus et sine ali-
qua macula peccati debet tamen lauare manus
suas. ideo dicit p̄byter. **L**auabo inter innocen-
tes manus meas. quasi vellet dicere. q̄uis sum
purus et mūdus a macula peccati ppter qd̄ suz
computatus inter innocētes tamē dñe pro rep̄-
sentatiōe illi⁹ ablutōis lauabo sic̄ vos q̄uis ef-
fētis plenitudo sanctitat̄ tamen voluistis laua-
ri. **¶** **D**ecimū opus est q̄ postq̄ baptizatus fuit
intrauit desertum et ibi ieiunauit q̄draginta die-
bus et q̄draginta noctib⁹ **M**at. iij. **I**n quibus
nullam refectionē corpālē sumpsit sed stetit sem-
per in oratione non pro seipso cum non indige-
ret sed pro nobis pctōrib⁹. **E**t hoc rep̄ntat̄
in missa p̄n sacerdos se ponit ad altare et ibi i me-
dio iunctis manibus se humiliat dicens. **I**n sp̄i-
ritu hūilitat̄ et in animo p̄trito suscipiamur dñe
a te etc̄. **A**d oñdēdū humiliatōnē et p̄strationes
quas christus saluator noster faciebat in deser-
to orando et post hec sacerdos se vertit ad popu-
lum dicens. **O**rate pro me fr̄s etc̄. **A**d oñdēdū
q̄ christus pro nobis orabat et significat oratio-
nem quam christus faciebat in deserto que erat
multum secreta quia non audiebat̄ ab aliq̄. ita
debet sacerdos ita secreta orare quia non debet
audiri ab aliquo. **¶** **U**ndecimū opus fuit q̄ p̄
ieiunauit in deserto incepit predicare et clamare
alta voce. **P**niā agite appropinq̄bit enī regnū
celoz **M**at. iij. **E**t ante ieiuniū non sic se mani-
festauit dare. sed voluit occulte agere pniā in
deserto instruēdo hoies occulte agere pniā et
qualit̄ debeāt peccata et vitia vitare et hoc faciē-
do discurrebat per villas castra etc̄. **E**t sicut ver-

bo dicebat ita etiam p opus oñdebat. **I**deo di-
citur **A**ct. i. **R**epit ielus facere et docere. **¶** **M**o-
tate bone gentes q̄ esset magna benignitas i im-
peratore vel rege si ipsemet iret per regnū suū
in plateis publicādo et p̄conisando legem nouā
sic fecit christus nec parabat̄ sibi sedes ad p̄di-
candū. sed ascendeat super aliquem lapidē vel
monticulū et sic p̄dicabat fidem. **N**am in princ̄-
pio non habebat̄ in tanta reuerētia a iudeis q̄
pararent sibi locum. imo deridebant eum. **E**t
rep̄ntat p̄sbyr̄ q̄ dicit alta voce p̄fationem.
Et ad oñdēdū q̄ sicut christus ea que p̄dica-
bat ore. opere oñdebat. **I**deo p̄sbyr̄ debet sp̄
tenere in p̄fatione manus altas ad oñdēdū
q̄ illi qui predicant verbum dei debent exēplo
et opere demonstrare illud qd̄ verbo p̄dicāt et lo-
quuntur **I**deo dicebat ap̄ls ad **R**oma. xv. **N**ō
enī audeo aliq̄d loqui eozum que per me nō effi-
cit christus in obedientiā gentium verbo et facti
Duodecimū opus est miraculoꝝ ostensio quia
non solum oñdebat per opera ea que p̄dicabat
sed etiam per miracula suam doctrinam confir-
mabat que nullus nisi deus potest facere illa p̄-
ficiendo et precipiēdo tanq̄ deus. cecos enī illu-
minabat. paralyticos sanabat. surdis auditū re-
stituēbat. mutis loquelam. mortuis vitam. **E**t
hoc representat sacerdos quando dicit **S**ancr⁹
sanctus sanctus etc̄. **T**er dicitur **S**anctus ad
denotandū q̄ miracula que faciebat. non facie-
bat virtute hūana sed virtute diuina que vna
numero existens est in tribus diuinis personis
scilicet patre filio et sp̄i sancto. **E**t vlt̄erius dicitur
Sanna. i. obsecro salua nos in quo ostēdit
q̄ christus faciebat miracula pro salute nostra.
¶ **D**ecimūtertū opus fuit cum apostolis cena-
tio. **C**hristus enī postq̄ predicabat p̄dicationez
p̄firmabat per opera virtuosa et miraculosa. et
cum appropinq̄ret tempus sue passionis venit
ad cenam faciendam cum discipulis suis ibiq̄
secrete fecit eis magnū sermonem quem nullus
enangelistarū nisi sanctus iohannes scripsit. et
hoc rep̄ntatur in missa quando sacerdos cano-
nem secreta dicit q̄ nullus audi at. nisi qui sunt
prope eum. sic illum sermonem quem fecit iesus
nullus audiuit nisi apostoli. **D**ecimūquartū
opus fuit in horto oratio. **C**hristus enim p̄ di-
ctum sermonem exiit in hortū gethsemani ad
orandum. et ibi tribus vicibus orauit deum pa-
trem dic̄ ns. **P**ater si possibile est transeat a me
calix iste **M**at. xxvj. **N**am spiritus promptus
est. caro autem infirma propter amaritudinem
passionis q̄tum ad sensualitatē. **I**n tertia vice
quando orauit. factus est inagonia et gutte sudo-
ris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrentis
ad terram et tunc venit angelus confortans euz
non q̄ indigeret sed sicut seru⁹ confortat dñm suū
q̄uis sit robust⁹ dās sibi bonū cor dicens. confortat

Dñica prima post octa. epiphaniæ

mini. quia modo habebitis victoriam de inimicis. Sic angelus dñi nro dicebat. Domine modo anime sanctorum patrum que expectat vos in synu abrae iam sentiunt redẽptionẽ suaz esse paratam et sic pfortamini in vestra humanitate tunc clementissim⁹ dñs fecit orationẽ pro seipso et pro nobis. pro seipso rogans deum patrem d̄ sua resurrectione non q̄ esset de ea incertus vel impotens ad resurgendũ. tamen hoc faciebat in q̄tum homo. Item orauit pro nobis. vt sicut ipse constanter et volũtarie recipiebat mortẽ pro nobis sic nos ardentẽs et fortes essem⁹ ad sustinendũ mortẽ et labores. pro ipso et q̄ resurgemus gloriofi. Et hoc repñtatur in missa qñ presbyter facit super calicem tres cruces dicẽs. **B**ñ dictam ascriptam ratam et c. signando illas tres orationes quas fecit in horto. postea facit duas super hostiam et calicem p̄ticularit̄ ad ostendendum q̄ pro duobus rogabat. s. pro seipso et pro nobis. **Q**uintũdecimum opus fuit sua captio. **P**ostq̄ eni orauit. ecce venit magna multitudo iudeorũ cum gladijs et fustibus. et christus benignissimus voluit capi ab eis et ligari. et duxerũt ipsum ligatum cum magno vituperio et magnis iniurijs ad annam. deinde ad caypham ad pilatum ad herodem. et finalit̄ ad pilatum qui dedit sententiam vt crucifigeret. a qua snia noluit appellare sed batulans sibi crucem in qua debuit crucifigi duxerũt eum ad montẽ caluarie. Et repñtatur in missa qñ sacerdos tenet hostiam in manibus volens p̄secrare dicens. bñdixit fregit et c. signũ crucis qd̄ facit sacerdos significat sententiam mortis datam a pilato sup christo. **D**ecimũ sextum opus fuit sua crucifixio. quia p̄ latam sniam mortis ductus fuit ad montem caluarie et ibi inf̄ duos latrones suspensus fuit ita alte q̄ totum corpus pendebat in duob⁹ clavis fixis in manib⁹. Et hoc repñtatur qñ sacerdos leuat hostiam inter manus suas. per dexteram intelligit̄ bonus latro a dextris. et per sinistra. malus latro a sinistris et hostia in medio duarũ manũ repñtat christum pendentem i medio duorum latronũ. **A**bedo hostie significat corp⁹ christi albus et discoloratũ p̄pter emissionẽ et effusionem sanguinis. **P**ost hoc eleuat sacerdos calicem quasi diceret. **P**ater op̄s offerimus tibi p̄cium nostre redemptionis. et hoc significat q̄ christus in cruce obtulit sanguinẽ suũ deo patri i redemptionẽ humani generis. **D**ecimũ septimum opus fuit in cruce oratio quia q̄diu fuit viuens in cruce nõ cessauit orare. **U**nde dixit. **H**ely hely lamazabani. qd̄ est dictus latine. **D**e⁹ me⁹ deus meus vt quid dereliquisti me. **D**icit. b. hieronym⁹ q̄ oratio quã dixit continet centũ et quinquaginta versus psalterij que incipit ab illo ps̄ **D**eus deus meus respice in me. vsq̄ ad versũ **I**n manus tuas dñe cõmendo sp̄m meum. ita

q̄ versus quos christus dixit existens in cruce fuerunt tot in numero quot sunt psalmi in psalterio. et maledicti iudei q̄tum steterunt in cruce non cessauerunt ei facere iniurias et vituperia di. **T**u maledicte qui decepisti mundum. **O** tu incãtator qui alios saluos facis. salua teipsum. **A**lij dixerunt. **O** proditor qui dixisti q̄ destrues tẽplum dei et reedificares illud in triduo et c. et christus benignissim⁹ nihil respondebat eis sed continuabat suam orationẽ. **E**t hoc repñtat presbyter quando extendit brachia sua dicens. **U**nde et memores et c. tenendo brachia sua ad modũ christi in cruce pendentis. **D**ecimũ octauũ opus fuit lateris p̄foratio quia licet sic esset totus vulneratus et haberet illas quattuor plagas terribiles in manib⁹ et pedibus tamen etiam amore nostri sustinuit q̄ corpus suũ aperiret lancea. **U**nde exiuit sanguis et aqua. magnũ miraculũ fuit quia iam sanguis suus dispersus fuerat in sudore flagellatione spinarum coronatiõẽ et manũ et pedum perforatiõẽ. **E**t hoc repñtatur quando presbyter cum hostia facit quinq̄ cruces dicẽs per ipsũ et c. que signant quinq̄ plagas christi p̄ncipales. **D**ecimũ nonũ opus fuit verborum prolatio qñ sic pendens christus in cruce dixit septem verba p̄ncipalia. **P**rimũ quando orauit p̄ suis crucifixorib⁹. **P**ater ignosce eis quia nesci. et c. crediderunt eni se suspendere vnũ peccatorem et suspenderũt christum. **S**cõm fuit quando latroni dixit. Amen amen dico tibi. quia hodie mecum eris in paradyso. **T**ertio quando respexit matrem i angustia et dolore ad pedes crucis ita vt mix erat q̄ non scindebat cor eius pro dolore que sibi dicebat. **O** fili dilectissime loq̄mini latroni et non matri et c. **T**unc ait. **M**ulier ecce filius tuus. et ad iohannem. ecce mater tua. **Q**uartum quando dixit. **H**ely hely lamazabani. hoc est. **D**eus meus vt qd̄ dereliquisti me. non fuit derelictus a deitate sed ab amicis et apostolis. **Q**uintum. **S**itio. **S**extũ p̄sumatum est. scilicet opus nostre redemptionis. **S**eptimũ. pater in manus tuas cõmendo spiritũ meũ. et inclinato capite emisit spiritum. **E**t repñtatur i missa quando presbyter dicit alta voce **P**ater noster et c. **I**n qua septem sunt petitiões s̄m septẽ verba que christus dixit in cruce et p̄pter hoc sacerdos dicit illud alta voce. **D**ecimũ opus fuit humanitatis diuilio. **P**ostq̄ eni mortu⁹ et plagatus fuit voluit in. iij p̄tiri. prima pars fuit corpus sanctissimũ qd̄ remansit in cruce. **S**cõa pars fuit sanguis qui fuit effusus in terra ad pedes crucis. **T**ertia pars fuit anima que descendit ad inferos et hoc modo christi humanitas fuit diuisa. **E**t hoc repñtat presbyter quando frangit hostiam in tres partes non tam in diuinitas ab aliqua earum partium fuit seperata sed tota cum corpore et etiam cum anima. **S**icut si pomũ

diuidatur in plures partes tamen in omni parte erit odor. Sic licet humanitas christi fuit diuisa. tñ tota in qlibet pte ei psonalit̄ & suppositaliē erat plena sicut qlibet ps vitri ē plēa sole. s̄ est lumie solis. **V**icesimū primū opus fuit populi illuminatio qñ puerit multas pditiōes psonarum. **V**olebat enī q̄ iam aparet fructus sue passionis. ideo p̄mo puerit latronē q̄ fuerat male vite. sc̄do puerit centurionē qui dixit. **V**ere filius dei erat iste. & vere hic homo iust̄ est. tertio puerit populū inimicū quia vt dicit **Luce xxij.** **S**is turba eoz q̄ simul aderāt ad spectaculum istud & videbāt que fiebant pcutientes pectora sua reuertebant̄. **N**ota q̄ nō ois turba cōuertebat̄. q̄ malicia scribarū & phariseoz non pueriebāt̄. sed gentes simplices & ignorātes reuertēdo dicebāt. **M**iseri credo q̄ redemptor noster crucifixus est. **E**t q̄ christ̄ in passiōe conuertit has tres pditiōes psonarū. ideo p̄sbyter dicit ter **Agnus dei rē.** **N**am p̄mo dicim̄ agn̄ dei p̄ quolibet pctōre vt sicut deus pepcit latroni sic & nobis pctōrib̄. **S**c̄do dicim̄ agnus dei petēdo sicut dñe pepcisti centurioni & cum illuminaisti. sic illumies & parcas cuilibet hñti regimē populi vel aiarū. vt salutē psequant̄. **T**ertio dicim̄ agn̄ dei petēdo o dñe sicut populum inimicū pueritisti. ita pueritas pplm cōmunē christianū. & illum p̄seruare digneris in pace & misere peccatis eoz. **V**icesimūsecundū opus fuit q̄ noluit ascendere recta via ad celū. sed sua humilitate prius multū secrete descēdit ad inferos ad dandū gloriā sanctis patrib̄. q̄ statim videntes eum habuerūt gloriā. nam expectauerant eū in synu abrae cum desiderio magno quasi p̄ quos nulla annoz. **E**t hoc repñtat qñ p̄sbyter vnā partē hostie dimittit secrete cadere in calicem & ibi inebriat̄ ad denotandū q̄ in christi descensu ad inferos intm̄ fuerūt aie sanctorū patz inebriate gloriā christi q̄ nesciebāt qd̄ agere debebant & cū ista dulcedine amoris laudabāt deum dicētes illud **Lu. j.** **B**ndict̄ dñs deus israel quia visitauit & fecit redemptionē plebis sue. **V**icesimūtertū opus fuit qñ post suam benedictam mortem voluit deponi de cruce p̄ man̄ ioseph ab arimathia & nicodemī q̄ de licentia pilati eum amouerūt de cruce. tunc beata virgo cuz maria magdalena & alijs erant in circūitu plorātes. **N**am beata virgo osculabat̄ oculos eius di. **O**culi gloriofi q̄ vidēt corda hominū & abscondita cordiū. **D**einde aures di. **O** aures sacrate que audiūt melodias angeloz. **D**einde naref di. **O** naref bñdicte q̄ sentiunt odorem padyfi. **D**einde ad faciem. **O** facies iocūda. que das angelis gloriā. **D**einde vulnera lateris di. **O** porta gloriofa per quā habem̄ ingressum in paradysum. **O** fideles christiani qui desiderat̄ gaudium paradysi iam est porta apta quam filī me

us vobis aperuit. **D**einde manus di. **O** manus que formauerūt oia. **D**einde pedes di. **O** pedes bñdicti qui sustinēt totū mūdū & mensurat̄ gloriā paradysi. **T**ūc maria magdalena & alijs fideles appropinqbant̄ iesu festinantes p adorādo eum osculando. **E**t hoc repñtat̄ in missa quā do dat pacem. & per modicū spaciū tenet corpus christi in manib̄ ante cōmunionē. **T**ūc enī p̄sbyter vel sacerdos si bonus est debet cogitare dolorem quē habebat beata virgo maria cuz tenebat iesum christum dñm nr̄m in gremio. & etiā dolorem marie magdalene & alioz iuxta corpus christi p̄templando vulnera & plagas quas pro nobis sustinuit rē. **V**icesimūquartū op̄ fuit. qñ voluit vngi balsamo & myrra & inuolui in syndone mūda. deinde poni & includi in monumento. i. sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. **E**t hoc repñtat̄ in missa qñ videlicet sacerdos sumit corpus dñi nr̄i iesu christi. nam corpus p̄sbyteri est monumentū nouū christi. **D**ico nouū q̄ in corpe p̄sbyteri aut sacerdotis non debēt esse sordes vel macula pcti sicut i monumento iesu christi. vbi nōdum q̄s̄ posit̄ fuerat. sic debet esse nouū p̄ pudicitā & castitatem. **E**t sicut monumentū erat lapideū & firmū. sic p̄sbyter debet esse fortis & firmus i fide & bona vita. **E**t sicut corpus christi fuit inuolutū in syndone mūda. sic corpus p̄sbyteri debet esse mūdum p̄ castitatē q̄ intus habet reponi corpus christi. **E**t sicut corpus christi fuit balsamatū. sic corp̄ p̄sbyteri debet esse plenū virtutib̄. vt iusticia. p̄nia rē. **T**res credere possum̄ pie. licet text̄ bible non dicat q̄ beata virgo maria magdalena. & alijs fideles credētes q̄ christ̄ resurgeret̄ tertia die. collegerūt sanguinē q̄ sparsus fuerat ad pedes crucis. & cū magno honore fuit positus i aliq̄ vase mūdo & repositus in sepulchro cū corpore. **N**am sciebat beata virgo maria q̄ cū corpore tertia die resurgeret. ideo p̄sbyl̄ tāq̄ sepulchrum christi accipit sanguinē. **O** cor p̄sbyteri tu es sepulchz christi sancti & p̄ciosius q̄ sepulchrum hierusalē. nam illud est lapideum & tu es ad imaginē dei & similitudinē. **I**tem corpus p̄sbyteri vel sacerdotis est vinctum & consecratum & ideo magis sanctum rē. **I**tem in sepulchro fuit corpus christi mortuū sed in corpore sacerdotis viuū. **I**tem ibi fuit semel positum. h̄ autem totiens quotiens fumitur. **I**tem corp̄ christi non tetigit sepulchrum lapideum eo q̄ fuit inuolutum lintheaminibus & tamen dicitur sanctum. q̄tomagis corpus p̄sbyteri debet dici sanctum quia corpus christi nō in eo ponitur inuolutum. sed rē. **O** p̄sbyter cogita bene de istis. **V**icesimūquintū opus fuit quando resurrexit de vita mortali ad vitā imortale. tūc reptū fuit monumētū aptū. **E**t repñtat̄ i missa qñ plbz vadit d̄ medio altaris ad cornū & sigt̄ q̄

Dñica secūda post octa. epiphaniē

illud corpus fuit mutatū de vita mortali ad im-
mortale. **I**te in altari oñdit publice calicē vacu-
um ad oñdendū q̄ monumentū fuerit reptū va-
cuū ⁊ apertū. **I**te dyaconus plicat corpalia ad
denotandū q̄ in sepulchro fuerūt repta linthea
mina plicata ⁊ inuoluta. **V**icesimū sextū op^o fu-
it apparitio q̄n post gloriosam resurrectionē ap-
paruit marie magdalene ⁊ discipulis. tñ pie cre-
dendū est q̄ primo apparuit beate virgini cum
sanctis ⁊ angelis. **C**ogitate q̄tam p̄solationē
habuit beata v̄go maria q̄n vidit filiū suū cū tā-
ta multitudīne sanctorū ⁊ sancti p̄s̄ reuenter
eam salutātes dixerūt. **R**egina celi letare de ce-
tero cessa flere. q̄ quē meruisti portare resurre-
xit sicut dixit. **E**t h̄ rep̄ntat p̄s̄yl̄ in missa q̄n die
cōmunionē que significat verba p̄solatoria que
beata virgo habuit cū filio suo. **V**icesimū septi-
mū opus fuit q̄n apparuit discipulis. stans i me-
dio eorū ⁊ dicēs. **P**ax vobis. **E**t rep̄ntat h̄ p̄s̄-
byter q̄n vertit se ad populū. dicēs **D**ñs vobis-
cum. **V**icesimū octauū opus fuit ad p̄dicandū
missio. q̄n voluit ascendere in celū vocauit apo-
stolos dicēs eis. **E**ūtes in mūdū vniuersum p̄-
dicare euāgeliū oī creature. q̄ crediderit ⁊ bapti-
zatus fuerit. salu^s erit. **M**at. xvij. ⁊ **M**at. xxvij.
Eūtes in mūdū vniuersum docete oēs gētes ba-
ptizantes eos in nomine patris ⁊ filii ⁊ s̄c̄i. **E**t hoc rep̄n-
tatur in missa q̄n p̄s̄yl̄ dicit. **I**te missa ē. q̄n di-
cat p̄lo. **I**te ad prandīū q̄ p̄fectū est sacrificiū
sicut christ^{us} dixit. **I**te in vniuersum mūdū. ita
sacerdos completo sacrificio dicit. **I**te r̄c̄. **V**ice-
simū nonū opus fuit papat^{is} institutio. q̄n p̄mis-
sum sancto petro ⁊ alijs ap̄stolis cōpleuit. ponēs eū
in possessiōe papat^{is} per ista v̄ba **J**oh. xxj. **P**a-
sce oues meas. tūc institut^{us} fuit papa. **E**tia^m alijs
dixit. **A**ccipite sp̄m̄ sanctū. q̄rū remisit pecca-
ta remittunt^{ur} eis. ⁊ q̄rū retinueritis retenta sunt
Joh. xx. **E**t hoc rep̄ntatur q̄n in fine misse p̄s-
byter se humiliat inclinādo ⁊ dicit. **P**laceat tibi
sancta trinitas r̄c̄. **T**ūc reddit gr̄as. osculādo
altare. ⁊ significat hūilitatē ⁊ m̄iaz infinitā qua
deus voluit se tñ hūiliare dando hoīb^{us} tantam
p̄tatem. s̄. dimittēdi peccata q̄s soli deo p̄uenit.
Quis enī p̄t dimittere p̄ctā nisi solus de^{us}. ⁊ iō
p̄s̄yl̄ inclinat se ad denotandū q̄ anteq̄ de^{us} se
inclinasset vt esset hō. hoies nō habuerūt tantā
p̄tātē. deinde signat se ⁊ p̄lm̄ signo crucis ad de-
notandū absolutionē petōz. que fit virtute san-
cte crucis. **T**ricēsimū opus fuit in celū ascen-
sio. q̄n existēte m̄se sua cū ap̄stolis ⁊ alijs discipul^{is}
ascendit ad celos. ⁊ eleuatis manib^{us} b̄ndixit eis
Lu. vlti. **E**t hoc rep̄ntat in missa q̄n dat b̄ndi-
ctionē. vñ ex illo ecclesia duxit in p̄suetudinē
q̄ ep̄i in fine misse dent b̄ndictionē. ⁊ etia^m sacer-
dotes. **E**t q̄ christ^{us} postea ascēdit celū significa-
tur in hoc q̄ p̄s̄yl̄ reuertit^{ur} ad sacristiā vñ exi-
uit. **E**cce quō vita christi rep̄ntat^{ur} in missa solen-

ni. **I**ō dicit thema. **Q**uōcūq̄ dixerit vobis faci-
te. s̄. rep̄ntando in missa totam vitā christi ⁊ non
solum passionē. **E**t ideo bone gētes hoc facite i
meam cōmorationē. s̄. q̄ vos p̄s̄byteri deuote
celebret^{ur} memorādo vitam christi. ⁊ vos laici
deuote audiat^{is} nō loquēdo in missa nec appro-
pinquādo ad altare. sed tacite orādo. ita q̄ non
turbet^{is} alios astātes. **I**ō virgo maria dicebat
quōcūq̄ dixerit vobis facite. vos christiani qui
estis dilecti audite iudiciū p̄ris. s̄. missam vt sal-
ui sitis. iō missa vocat^{ur} iudiciū vt in maiori reue-
rentia habeat^{ur}. nam p̄s̄byteri debēt esse multū in-
flammati in isto sancto sacro. **E**tia^m p̄s̄ cū magna
denotiōe ⁊ reuerētia debet audire missam ⁊ cō-
cordat^{ur} scriptura di. **J**udiciū p̄ris audite filij. i.
vos christiani. q̄ dei estis. s̄. **J**oh. iij. **V**idete q̄lē
charitatē dedit nob^{is} de^{us} vt filij dei nolemur ⁊ si-
mus. ⁊ sic facite vt salui sitis **E**ccl̄. iij. **Q**uō nobis
p̄cedat omnipotēs deus. **A**men.

Dñica. ij. post octa. Epiphaniē. Sermo. j.

Secute sunt eum

Turbe multe. **M**at. viij. **I**n p̄nti ser-
mone intēdo declarare modos quibus
possum^{us} ire ad gloriā. **C**redo q̄ erit materia deo
acceptabilis ⁊ gr̄osa nobis vtilis ⁊ p̄ficua. **S**z
p̄mo salutē virgo maria gloriosa r̄c̄. **S**ecute
sunt eū r̄c̄. **P**ro hui^{us} verbi declaratiōe sciendū
q̄ est vna auctas que videt^{ur} esse s̄ the. **Q**uid est
hō vt seq̄ possit regez factorem suū **E**ccl̄. ij. **I**ta
q̄ videt^{ur} impossibile ipsum seq̄. **E**t dicit thema.
Secute sunt eū turbe multe. ⁊ p̄cordat^{ur} sic. **Q**uā
seq̄ christū p̄t intelligi duplici^{ter}. s̄. p̄ equipantiam
⁊ p̄ similitudinē. **P**rimo mō impossibile ē ipsuz
seq̄. **Q**uā sicut stelle dicunt^{ur} seq̄ solem nō p̄ equi-
pantiam sed p̄ similitudinē ab oriente in occidē-
tem. **I**ta de christo q̄ dicit^{ur} sol in scriptura **M**a-
lach. vlti. dicit deus pater. vob^{is} timentibus no-
men meū oriet^{ur} sol iusticie. sol iusticie canit eccle-
sia. christ^{us} de^{us} noster. **E**t nos christiani dicimur
stelle **D**an. xij. **Q**ui ad iusticiā erudiūt multos
erunt quasi stelle in p̄petuas eternitates. sicut
enim stelle sequunt^{ur} solem non per equipantiaz
quia impossibile est sed per similitudinē. sic chris-
tiani dicuntur sequi christum. non per equipan-
tiam quia illud est impossibile. ⁊ sic intelligit^{ur} il-
la auctas. **Q**uis est homo r̄c̄. sed per similitudi-
nem seruando doctrinas suas ⁊ fidem catholi-
cam tenendo eius mandata ⁊ cauendo a pecca-
tis. **H**oc modo est necessariū sequi christuz. ⁊ iux-
ta hunc modum dicit thema. **S**ecute sunt euz
turbe multe. **E**t ideo iuxta motiūm thematis
oportet declarare quot modis ⁊ quibus debe-
mus ⁊ possumus sequi christum p̄ similitudinē.
Et inueni in sacra scriptura quattuor modos q̄
modo debemus sequi christū.

Primo sicut lumen resplendens.